

*They did
κ*

εκ του Θεουδιδου

Ο ΝΟΜΟΣ

ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ

ΛΟΓΟΥ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ.

Foulis: Glasgow 1755.

TOPICAL

ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ ΛΟΓΟΥ.

ΕΝ δὲ τῷ αὐτῷ χειμῶ-
 νι, οἱ Ἀθηναῖοι τῷ πα-
 τρίῳ νόμῳ χρώμενοι, δη-
 μοσίᾳ ταφᾷ ἐποιήσαντο
 τῶν ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ
 πρῶτον ἀποθανόντων, τρά-
 πῳ τοιῷδε. τὰ μὲν ὅσα
 προτίθενται τῶν ἀπογενο-
 μένων, πρότρίτα σκηνὴν
 ποιήσαντες, καὶ ἐπιφέρει
 τῷ αὐτῷ ἕκαστος ἥν τι βέ-
 ληται. ἐπειδὴν δὲ καὶ ἡ ἐκ-
 φορά ἦ, λάρνακας κυπα-

Taken from the 2nd Book of
 Herodotus Hist.

ρισσίνας ἄγασιν ἅμαξα,
φυλῆς ἐκάστης μίαν. ἐνεσι
δὲ καὶ τὰ ὅσα ἡς ἑκαστος ἦν
φυλῆς. μία δὲ κλίνη κενὴ
φέρειαι ἐσρωμένη τῶν ἀ-
φανῶν, οἳ ἂν μὴ εὐρεθῶ-
σιν ἐς ἀναίρεσιν. Συνεκφέ-
ρει δὲ ὁ βυλόμενος καὶ ἀσῶν
καὶ ξένων. καὶ γυναῖκες πά-
ρουν αἱ προσήκοντα ἐπὶ τῷ
τάφῳ, ὀλοφυρομένα. τι-
θέασιν ἔν ἐς τὸ δημόσιον
σῆμα, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῷ καλ-
λίστῳ προαείῳ τῆς πόλε-

ως. (καὶ αἰεὶ ἐν αὐτῷ θάπτε-
σι τὰς ἐκ τῶν πολέμων,
πλήν γε τὰς ἐν Μαραθῶνι.
ἐκείνων δὲ διαπρεπῆ τ' ἀ-
ρετὴν κρίναντες, αὐτὰ καὶ
τ' τάφον ἐποίησαν.) ἐπει-
δὲν δὲ κρύψωσι γῇ, ἀνὴρ
ἡρημένος ὑπὸ τῆς πόλεως,
ὃς ἂν γνώμητε δοκῇ μὴ ἀ-
ξύνετος εἶναι, καὶ ἀξιώματι
προήκη, λέγει ἐπ' αὐτοῖς ἐ-
παινον τ' πρέποντα· μέλα
δὲ τῷτο ἀπέρχοντα. ὧδε
μὲν θάπτεσι. καὶ διὰ παντός

τῷ πολέμῳ, ὁπότε ζυμ-
βάη αὐλοῖς, ἐχρῶντο τῷ νό-
μῳ. ἐπὶ δ' ἔν τοις πρώτοις
τοιςδε Περικλῆς ὁ Ξαν-
θίππῳ ἤρεθον λέγειν. καὶ ἐ-
πειδὴ καιρὸς ἐλάμβανε,
προελθὼν ἀπὸ τῷ σήματιος
ἐπὶ βῆμα ὑψηλὸν πεποι-
ημένον, ὅπως ἀκούοιτο ὡς ἐ-
πιπλεῖσον τῷ ὁμίλῳ, ἔλε-
γε τοιαῦτα.

ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ.

ΟΙ μὲν πολλοὶ τῶν ἐν-
θάδε ἤδη εἰρηκότων
ἐπαινῶσι τὸν προθέντα τῷ
νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ὡς
καλὸν ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν πο-
λέμων θάπτομένοις ἀγο-
ρεύεσθαι αὐτόν. ἐμοὶ δ' ἂν
ἀρκῶν ἐδόκει εἶναι, ἀνδρῶν
ἀγαθῶν ἔργῳ γενομένων,

Α

ἔργῳ καὶ δηλῆσαι τὰς τι-
μὰς, οἷα καὶ νῦν περὶ τὸν
τάφον τὸνδε δημοσίᾳ πα-
ρασκευασθέντα ὁρᾶτε· καὶ
μὴ ἐν ἐνὶ ἀνδρὶ πολλῶν
ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι, εὖ
τε καὶ χεῖρον εἰπὸντι πισευ-
θῆναι. χαλεπὸν γὰρ τὸ
μετρίως εἰπεῖν, ἐν ᾧ μόλις
καὶ ἡ δόκησις τῆς ἀληθεί-
ας βεβαιῆται. ὁ, τε γὰρ
ξυνειδώς καὶ εὖνυς ἀκρο-
αίῃς τάχ' ἀντιένδεεσέρως
πρὸς ἃ βέλεται καὶ ἐπί-

σταται νομίσειε δηλῶσθαι·
ὅ, τε ἄπειρος, ἔστιν ἂν καὶ πλε-
ονάζεσθαι, διὰ φθόνον, εἴ
τι ὑπὲρ τὴν ἑαυτῷ φύσιν
ἀκρόοι. μέχρι γὰρ τῷδε ἀ-
νεκτοὶ οἱ ἑπαινοὶ εἰσι περὶ
ἐτέρων λεγόμενοι, ἐς ὅσον
ἂν καὶ αὐτὸς ἑκάστος οἴηται
ἱκανὸς εἶναι δρᾶσθαι τι ὧν
ἤκυσσε· τῷ δὲ ὑπερβάλ-
λονται αὐτῶν φθονῶντες,
ἤδη καὶ ἀπιστοῦσιν. Επειδὴ
δὲ τοῖς πάλαι ἔτως ἐδο-
κιμάσθη τὰυτα καλῶς ἔ-

χειν, χρή καὶ ἐμὲ ἐπόμε-
νον τῷ νόμῳ, πειρᾶσθαι ὑ-
μῶν τῆς ἐκάστου βεβλήσε-
ως τε καὶ δόξης τυχεῖν ὡς
ἐπιπλεῖσον.

Ἀρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν
προγόνων πρῶτον· δίκαι-
ον γὰρ αὐτοῖς καὶ πρέπον
δὲ ἅμα ἐν τῷ τοιῷδε τὴν
τιμὴν ταύτην τῆς μνήμης
δίδοσθαι. τὴν γὰρ χώραν
αἰεὶ οἱ αὐτοὶ οἰκῶντες, δια-
δοχῇ τῶν ἐπιγιγνομένων
μέχρι τῶδε ἐλευθέραν δι'

ἀρετὴν παρέδωσαν. καὶ ἐκεί-
νοί τε ἄξιοι ἐπαινῶν, καὶ ἔτι
μᾶλλον οἱ πατέρες ἡμῶν.
κλησάμενοι γὰρ πρὸς οἷς ἐ-
δέξαντο ὅσων ἔχομεν ἀρ-
χήν, ἐκ ἀπόνως ἡμῖν τοῖς
νῦν προσκάλειπον. τὰ δὲ
πλέω αὐτῆς αὐτοὶ ἡμεῖς
οἶδε, οἱ νῦν ἔτι ὄντες μά-
λισα ἐν τῇ καθεστηκυῖα ἡ-
λικίᾳ ἐπηυξήσαμεν, καὶ
τὴν πόλιν τοῖς πᾶσι πα-
ρεσκευάσαμεν καὶ ἐς πόλε-
μον καὶ ἐς εἰρήνην αὐταρ-

κεσάτην. ὧν ἐγὼ τὰ μὲν
κατὰ πολέμους ἔργα, οἷς
ἕκαστα ἐκτέθη, ἢ εἴτι αὐ-
τοὶ ἢ οἱ παλῆρες ἡμῶν Βάρ-
βαρον ἢ Ἑλληνα πόλεμον
ἐπιόντα προθύμως ἡμυ-
νάμεθα, μακρηγορεῖν ἐν
εἰδόσιν ὃ βυλόμενος, ἐά-
σω. ἀπὸ δὲ οἷας τε ἐπίη-
δεύσεως ἤλθομεν ἐπ' αὐ-
τὰ, καὶ μεθ' οἷας πολιτείας,
καὶ τρόπων ἐξ οἷων μεγάλα
ἐγένετο, ταῦτα δηλώσας
πρῶτον, εἴμι καὶ ἐπὶ τὸν

τῶνδε ἔπαινον, νομίζων ἐ-
 πί τε τῷ παρόντι ἔκ ἀν-
 ἀπρεπῇ λεχθῆναι αὐτά,
 καὶ τὸν πάντῃ ὁμιλον καὶ
 ἁσῶν καὶ ξένων ζύμφορον
 εἶναι αὐτῶν ἐπακῶσα.

Χρῶμεθα γὰρ πολιτείᾳ
 καὶ ζηλώσῃ τῆς τῶν πέλας
 νόμῳ, παράδειγμα δὲ αὐ-
 τοὶ μᾶλλον ὄντες τισίν, ἢ
 μιμνῆμενοι ἑτέροις. καὶ ὄνο-
 μα μὲν, διὰ τὸ μὴ εἰς ὀλί-
 γους ἀλλ' εἰς πλείονας οἰ-
 κῆν, Δημοκρατία κέκλη-

ται. μέτεσι δὲ, καλὰ μὲν
τὰς νόμους, πρὸς τὰ ἴδια
διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον, κα-
τὰ δὲ τῷ ἀξίωσιν, ὡς ἕκα-
στος ἐν τῷ εὐδοκιμῇ, ἔκ
ἀπὸ μέρους τὸ πλεῖον ἐς τὰ
κοινὰ ἢ ἀπ' ἀρετῆς προτι-
μᾶται· ὅδ' αὖ κατὰ πενί-
αν, ἔχων δέ τι ἀγαθὸν δρᾶ-
σαι τὴν πόλιν, ἀξιώμα-
τος ἀφανεία κεκώλυται.
ἐλευθέρως δὲ τὰ τε πρὸς τὸ
κοινὸν πολιτεύομεν, καὶ ἐς
τὸ πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ'

ἡμέραν ἐπιηδευμάτων ὑ-
ποψίαν, ἔδιδ' ὀργῆς τ' πέ-
λας, εἰ καθ' ἡδονήν τι δρᾷ,
ἔχοντες, ἔδ' ἀζημίους μὲν,
λυπηράς δ' ἐτὴ ὄψει, ἀχ-
θηδόνους, προσιθέμενοι. ἀ-
νεπαχθῶς δ' ἐτὰ ἴδια προσ-
ομιλῶντες, τὰ δημόσια
διὰ δέος μάλισα ἔ παρα-
νομῶμεν, τῶν τε αἰεὶ ἐν ἀρ-
χῇ ὄντων ἀκροάσει, καὶ τῶν
νόμων, καὶ μάλισα αὐτῶν
ὅσοι τε ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀ-
δικημένων κείνται, καὶ ὁ-

σοι ἀγραφοὶ ὄντες αἰχμή-
νῃν ὁμολογουμένην φέ-
ρουσι.

Καὶ μὲν καὶ τῶν πόνων
πλείσας ἀναπαύλας τῇ
γνώμῃ ἐπορίσαμεθα, ἀ-
γῶσι μὲν γε καὶ δυσίαις δι-
ετησίοις νομίζοντες, ἰδίας
δὲ κατασκευαῖς εὐπρεπέ-
σιν, ὧν καθ' ἡμέραν ἡ τέρ-
ψις τὸ λυπηρὸν ἐκπλήσ-
σει. ἐπεισέρχεται δὲ δια-
μέγεθος τῆς πόλεως ἐκ
πάσης γῆς τὰ πάντα· καὶ

Συμβαίνει ἡμῖν μηδὲν οἰ-
 κειότερα τῇ ἀπολαύσει τὰ
 αὐτῶ ἀγαθὰ γιγνόμενα
 καρπῶσαι, ἢ καὶ τὰ τῶν
 ἄλλων ἀνθρώπων.

Διαφέρομεν δὲ καὶ ταῖς
 τῶν πολεμικῶν μελέταις
 τῶν ἐναντίων τοῖςδε. τὴν
 τε γὰρ πόλιν κοινὴν πα-
 ρέχομεν, καὶ ἔκ ἐστὶν ὅτε
 ξενηλασίαις ἀπείργομέν
 τινὰ ἢ μαθήματος, ἢ θεά-
 ματος, ὃ μὴ κρυφθὲν ἄν-
 τις τῶν πολεμίων ἰδὼν ὦ-

φεληθείη. πισεύοντες ὅ-
ταῖς παρασκευαῖς τοπλέ-
ον καὶ ἀπάταις, ἢ τῷ ἀφ'
ἡμῶν αὐτῶν ἐς τὰ ἔργα εὐ-
ψύχῳ. Καὶ ἐν ταῖς παι-
δείαις, οἱ μὲν ἐπιπόνῳ ἀσ-
κήσει, εὐθύς νέοι ὄντες, τὸ
ἀνδρεῖον μετέρχονται· ἡ-
μεῖς δὲ, ἀναιμένως διατῶ-
μενοι, ὅθεν ἥσσον ἐπὶ τῆς
ἰσοπαλεῖς κινδύνους χω-
ρῶμεν. τεκμήριον δέ· ὅτε
γὰρ Λακεδαιμόνιοι καθ'
ἐκάστας, μετὰ πάντων δ'

ἐς τὴν γῆν ἡμῶν στρατεύ-
 οισι τὴν τε τῶν πέλας αὐ-
 τοῖ ἐπελθόντες, ὃ χαλε-
 πῶς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ τῆς
 περὶ τῶν οἰκείων ἀμύνο-
 μένους μαχόμενοι τα-
 πλείω κραίῃμεν. ἀθρόα τε
 τῇ δυνάμει ἡμῶν ὁδεῖς πῶ
 πολέμιος ἐνέτυχε, διὰ τῆ
 τῆς ναυτικῆς τε ἅμα ἐπι-
 μέλειαν καὶ τὴν ἐν τῇ γῇ ἐ-
 πὶ πολλὰ ἡμῶν αὐτῶν ἐ-
 πίπεμψιν. ἦν δὲ πρὸς μο-
 ρίῳ τινὶ προσμίζωσι, κρα-

τήσαντες τε τινὰς ἡμῶν,
 πάντας αὐχῶσιν ἀπεῶσ-
 θα, καὶ νικηθέντες, ὑφ' ἀ-
 πάντων ἡσσηῖσθαι. καίτοι
 εἰ ῥα θυμὸς μᾶλλον ἢ πό-
 νων μελέτη, καὶ μὴ μετὰ
 νόμων τοπλεῖον ἢ τρόπων
 ἀνδρείας ἐθέλοισιν κινδυ-
 νέειν, περιγίγνεται ἡμῖν
 τοῖς τε μέλλουσιν ἀλγει-
 νοῖς μὴ προκάρμνειν, καὶ ἐς
 αὐτὰ ἐλθῶσι, μὴ ἀτολ-
 μοτέρους τῶν αἰ μολθόν-
 των φαίνεσθαι.

Καὶ ἐν τετέτοις τὴν πό-
λιν ἀξίαν εἶναι θαυμά-
ζεσθαι, καὶ ἔτι ἐν ἄλλοις.
φιλοκαλῶμεν τε γὰρ μετ'
εὐτελείας, καὶ φιλοσοφῶ-
μεν ἄνευ μαλακίας· πλῆ-
τῳ τε ἔργῳ μᾶλλον ἐν κα-
ρῳ ἢ λόγῳ κόμπῳ χρώμε-
θα· καὶ τὸ πένεσθαι ἔχ' ὁ-
μολογεῖν τινὶ αἰσχρὸν, ἀλ-
λὰ μὴ διαφεύγειν ἔργῳ,
αἰσχίον. ἐνὶ τε τοῖς αὐτοῖς
οἰκείων ἅμα καὶ πολιτικῶν
ἐπιμέλεια, καὶ ἑτέροις πρὸς

ἔργα τέτραμμένοις, τὰ πο-
λιτικά μὴ ἐνδεῶς γινῶναι.
μόνοι γὰρ τὸν τε μηδὲν
τῶνδε μετέχοντα, ἔκ ἀ-
πράγμονα ἀλλ' ἀχρεῖον
νομίζομεν· καὶ αὐτοὶ ἦτοι
κρίνομεν γε ἢ ἐνθυμέμε-
θα ὀρθῶς τὰ πράγματα, ἢ
τὴς λόγους τοῖς ἔργοις βλά-
βην ἡγούμενοι, ἀλλὰ μὴ
προδιδάχθῃναι μᾶλλον
λόγῳ πρότερον ἢ ἐπὶ ᾧ δεῖ
ἔργῳ ἐλθεῖν. διαφερόντως
γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔχομεν,

ὥς τε τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ
μάλιστα, καὶ περὶ ὧν ἐπι-
χειρήσομεν, ἐκλογίζεσθαι.
ὁ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν
θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον
φέρει. κράτιστοι δ' ἂν τὴν
ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν οἱ
τά τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέ-
στατα γινώσκοντες, καὶ διὰ
ταῦτα μὴ ἀποτρεπόμενοι
ἐκ τῶν κινδύνων. Καὶ τὰ
εἰς ἀρετὴν ἠναντιώμεθα τοῖς
πολλοῖς· ὃ γὰρ πάχοντες
εὔ, ἀλλὰ δρῶντες, κλώμε-

θα τῶς φίλους. βεβαιότε-
 ρος δὲ ὁ δράσας τὴν χάριν,
 ὥς ἐοφειλομένην δι' εὐνοί-
 ας ὧ δέδωκε σώζειν· ὁ δ'
 ἀντοφείλων, ἀμβλύτερος,
 εἰδὼς ἕκ ἐς χάριν, ἀλλ' ἐς
 ὀφείλημα ἢ ἀρετὴν ἀπο-
 δώσων. καὶ μόνοις τῶ συμ-
 φέροντος μᾶλλον λογισ-
 μῶ, ἢ τῆς ἐλευθερίας τῶ
 πισῶ ἀδεῶς τινὰ ὠφελῶ-
 μεν.

Ξυνελών τε λέγω, τὴν τε
 πᾶσαν πόλιν τῆς Ἑλλά-

δος πάδευσιν εἶναι, καὶ καθ'
 ἕκαστον δοκεῖν ἄν μοι τ' αὐ-
 τὸν ἄνδρα παρ' ἡμῶν ἐπὶ
 πλεῖς εἶδη, καὶ μετὰ χαρί-
 λων μάλισ' ἂν εὐφραπέλως
 τὸ σῶμα αὐτάρκες παρέ-
 χεσθαι. καὶ ὡς ἔ' λόγων ἐν
 τῷ παρόντι κόμπος τάδε
 μᾶλλον ἢ ἔργων ἐστὶν ἀλή-
 θεια, αὕτη ἡ δύναμις τῆς
 πόλεως, ἣν ἀπὸ τῶνδε τῶν
 τρόπων ἐκτησάμεθα, ση-
 μάνει. μόνη γὰρ τῶν νῦν
 ἀκοῆς κρείστων ἐς πείραν

ἔρχεται, καὶ μόνη οὔτε τῷ
 πολεμίῳ ἐπελθόντι ἀγα-
 νάκλησιν ἔχει ὑφ' οἷων κα-
 κοπαθεῖ, οὔτε τῷ ὑπηκόῳ
 κατὰ μεμψιν ὥς ἔχ' ὑπ'
 ἀξίων ἄρχεται. μετὰ με-
 γάλων δὲ σημείων καὶ ἔ' δῆ-
 τοι ἀμάρτυρόν γε τὴν δύ-
 ναμιν παραχόμενοι, τοῖς
 τε νῦν καὶ τοῖς ἔπειτα θαυ-
 μασθησόμεθα· καὶ οὐδὲν
 προσδεόμενοι ἕτε' Ὀμήρου
 ἐπαινέτ'· ἕτε' ὅσις ἔπεσι
 μὲν τοαυτίκα τέρψαι, τῶν

δ' ἔργων τ' ὑπόνοιαν ἡ ἀλή-
 θεια βλάψει· ἀλλὰ πᾶ-
 σαν μὲν θάλασσαν καὶ γῆν
 ἐσβαλὼν τῇ ἡμέτέρᾳ τόλμῃ
 καταναγκάσαντες γενέσ-
 θαι, πανταχῶς δὲ μνημεῖα
 κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν αἰῶδι-
 αῖς συγκατοικίσαντες. περὶ
 ταιαύτης ἔν πόλεως αἰδε-
 τε γενναίως, δικαῖοι μὴ
 ἀφαιρεθῆναι αὐτήν, μα-
 χόμενοι ἐτελεύτησαν, καὶ
 τῶν λειπομένων πάντα τι-

να εἰκὸς ἐθέλειν ὑπὲρ αὐ-
τῆς κάμνειν.

Διὸ δὴ καὶ ἐμήκυνα τὰ
περὶ τῆς πόλεως, διδασ-
καλίαν τε ποιῶμενος μὴ
περὶ ἴσου ἡμῖν εἶναι τ' ἄ-
γωνα καὶ οἷς τῶνδε μηδὲν
ὑπάρχει ὁμοίως, καὶ τ' εὖ-
λογίαν ἅμα ἐφ' οἷς νῦν
λέγω φανεράν σημείοις κα-
θιστάς. καὶ εἶρηται αὐτῆς τὰ
μέγιστα. ἃ γὰρ τὴν πόλιν
ὑμνησα, αἱ τῶνδε καὶ τῶν
τοιῶνδε ἀρεῖαι ἐκόσμησαν.

καὶ ἔκ αὖ πολλοῖς τῶν Ἑλ-
 λήνων ἰσόρροπος, ὥσπερ
 τῶνδε, ὁ λόγος τῶν ἔργων
 φανείη. δοκεῖ δέ μοι δη-
 λῶν ἀνδρὸς ἀρετὴν, πρώτην
 τε μηνύουσα, καὶ τελευταία
 βεβαιῶσα, ἡ νῦν τῶνδε κα-
 τὰστροφῇ. καὶ γὰρ τοῖς τ᾽ ἄλ-
 λα χείροσι δίκαιον τὴν ἐς
 τῆς πολέμου ὑπὲρ τῆς πα-
 τρίδος ἀνδραγαθίαν προτί-
 θεσθαι. ἀγαθῶ γὰρ κακὸν
 ἀφανίσαντες, κοινῶς μᾶλ-
 λον ὠφέλησαν, ἢ ἐκ τῶν ἰ-

δίωνι ἔβλαψαν. τῶνδε δὲ
 ὅτε πλῆττε τίς τὴν ἔτι ἀ-
 πόλαυσιν προτιμήσας ἐ-
 μαλακίῃ, ὅτε πενίας ἐλ-
 πίδι, ὡς καὶ ἔτι διαφυγῶν
 αὐτὴν πλεήσειεν, ἀναβο-
 λὴν τε δεινὴ ἐποίησατο.
 τὴν δὲ τῶν ἐναντίων τιμω-
 ρίαν ποθεινοτέραν αὐτῶν
 λαβόντες, καὶ κινδύνων ἄ-
 ματόνδε κάλλισον νομί-
 σαντες, ἠβυλήθησαν μετ'
 αὐτῶν τὸ μὲν τιμωρεῖσθαι,
 τῶν δὲ ἐφίεσθαι. ἐλπίδι

μὲν τὸ ἀφανὲς τῷ καθ' ὅσον
δώσειν ἐπιτρέψαντες, ἔρ-
γω δὲ περὶ τῷ ἤδη ὁρωμέ-
νῃ σφίσιν αὐτοῖς ἀξιῶντες
πεποιθέναι· καὶ ἐν αὐτῷ τῷ
ἀμύνασθαι καὶ παθεῖν,
μᾶλλον ἡγησάμενοι, ἢ τῷ
ἐνδόντες σώζεσθαι, τὸ μὲν
αἰχρὸν τῷ λόγῳ ἐφυγον,
τὸ δ' ἔργον τῷ σώματι ὑ-
πέμειναν, καὶ δι' ἐλαχίστη
καιρῷ τύχης ἅμα ἀκμῇ
τῆς δόξης μᾶλλον ἢ τῷ δέ-
ους ἀπηλλάγησαν.

Καὶ οἶδε μὲν προσηκόν-
 τως τῇ πόλει τοιοῖδε ἐγέ-
 νοντο· τὰς δὲ λοιπὰς χρή-
 αῖσφ' αἰσφαλεστέραν μὲν εὐχεσ-
 θαι, αἰτολμοτέραν δὲ μη-
 δὲν ἀξιοῦν τὴν ἐς τὰς πο-
 λεμίους διάνοιαν ἔχειν,
 σκοπῶντας μὴ λόγῳ μόνῳ
 ἢ ὠφέλειαν· ἣν ἂν τις πρὸς
 εἶδέν χειρόν αὐτὰς ὑμᾶς
 εἰδότες μηκύνει, λέγων ὅ-
 σα ἐν τῷ τὰς πολέμους ἀ-
 μύνεσθαι ἀγαθὰ ἐνεσιν·
 ἀλλὰ μᾶλλον ἢ τῆς πό-

λεως δύναμιν καθ' ἡμέ-
 ραν ἔργῳ θεωμένους, καὶ ἐ-
 ρασὰς γιγνομένους αὐτῆς.
 καὶ ὅταν ὑμῖν μεγάλη δόξη
 εἶναι, ἐνθυμημένοις ὅτι
 τολμῶντες, καὶ γιγνώσ-
 κοντες τὰ δεόντα, καὶ ἐν
 τοῖς ἔργοις αἰχυνόμενοι
 ἄνδρες αὐτὰ ἐκτήσαντο· καὶ
 ὅποτε καὶ πείρα τε σφα-
 λείησαν, ἔκταν καὶ τὴν πό-
 λιν γε τῆς σφέλερας ἀρείῃς
 ἀξιῶντες σερίσκειν, κάλ-
 λισαν δὲ ἔρανον αὐτῇ προ-

ἰέμενοι. κοινῇ γὰρ τὰ σώ-
ματα διδόντες, ἰδίᾳ τὸν
ἀγῆρων ἔπαινον ἐλάμβανον,
καὶ τὸν τάφον ἐπιση-
μώτατον, ὅκ ἐν ᾧ κείνται
μᾶλλον, ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ δόξα
αὐτῶν παρὰ τῷ ἐντυχόντι
αἰεὶ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ῥῷ
ἀείμνητος καταλείπεται.
ἀνδρῶν γὰρ ἐπιφανῶν πᾶ-
σα γῆ τάφος, καὶ ὁ σπηλαῖον
μόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαί-
νει ἐπιγραφὴ, ἀλλὰ καὶ ἐν
τῇ μὴ προσηκῶσιν ἀγρα-

φος μνήμη παρ' ἐκάστω
 τῆς γνώμης μᾶλλον ἢ τῶ
 ἔργῳ ἐνδισαίνεται. ὅς νῦν
 ὑμεῖς ζηλώσαντες, καὶ τὸ
 εὐδαιμον, τὸ ἐλεύθερον,
 τὸ δὲ ἐλεύθερον, τὸ εὐψυ-
 χον κρίναντες, μὴ περιο-
 ρᾶσθε τῶς πολεμικῶς κιν-
 δύνους. ὅ γὰρ οἱ κακοπρα-
 γῶντες δικαιότερον ἀφει-
 δοῖεν ἂν τῶ βίῳ, οἷς ἐλπίς
 ἔκ' ἐς' ἀγαθῶν, ἀλλ' οἷς ἡ
 ἐναντία μεταβολὴ ἐν τῷ
 ζῆν ἔτι κινδυνεύεται, καὶ ἐν

οἷς μάλισα μεγάλα τὰ
 διαφέροντα, ἦν τι πλάσω-
 σιν. ἀλγαινόερα γὰρ ἀνδρὶ
 γε φρόνημα ἔχοντι ἢ ἐν τῷ
 μετὰ τῷ μαλακισθῆναι
 κάκωσις, ἢ ὁ μετὰ ῥώμης
 καὶ κοινῆς ἐλπίδος ἅμα
 γιγνόμενος ἀναίδητος θά-
 νατος.

Διόπερ καὶ τῶνδε νῦν
 τοκέας, ὅσοι πάρεςε, ἐκ ὁ-
 λοφύρομαι μᾶλλον ἢ πα-
 ραμυθῆσομαι. ἐν πολυ-
 ῥόποις γὰρ ξυμφοραῖς ἐ-

πίσανται τραφέντες. τὸ δ'
 εὐτυχές, οἱ ἂν τῆς εὐπρε-
 πεσάτης λάχωσιν, ὥσπερ
 οἶδε μὲν νῦν, τελευτῆς, ὑ-
 μῖς δὲ λύπης· καὶ ἐν οἷς
 ἐνευδαιμονῆσαι τε ὁ βίος
 ὁμοίως καὶ ἐντελευτῆσαι
 ζυνεμετρήθη. χαλεπὸν
 μὲν ἔν οἶδα πείθειν ὄν, ὧν
 καὶ πολλάκις ἐξετε ὑπομ-
 νήματα ἐν ἄλλων εὐτυχί-
 ας, αἷς ποτὲ καὶ αὐτοὶ ἡ-
 γάλλεσθε· καὶ λύπη ἔχ ὧν
 ἅντις μὴ πειρασάμενος ἀ-

γαθῶν σερίσκηται, ἀλλ' ὅ
 ἂν ἐθαῖς γενόμενος ἀφα-
 ρεθείη. καρτερεῖν δὲ χρή καὶ
 ἄλλων παύδων ἐλπίδι, οἷς
 ἤλικία τέκνωσιν ποιῆσ-
 θαι. ἰδίᾳ τε γὰρ τῶν ὅκ
 ὄντων λήθη οἱ ἐπιγιγνώμε-
 νοί τισιν ἔσονται· καὶ τῇ πό-
 λει διχόθεν, ἕκ τε τῶ μὴ
 ἐρημῶσθαι, καὶ ἀσφαλείᾳ
 ζυνοίσειν. ὅ γὰρ οἷόν τε ἴ-
 σόν τι ἢ δίκαιον βυλεύεσ-
 θαι οἱ ἂν μὴ καὶ παύδας
 ἐκ τῶ ὁμοίου παραβαλ-

λόμενοι κινδυνεύωσιν. ὅ-
 σοι δ' αὖ παρηβήκατε, τόν
 τε πλείονα, κέρδος ὄν, εὐ-
 τυχεῖτε βίον· ἡγεῖσθε καὶ
 τόνδε βραχὺν ἔσεσθαι, καὶ
 τῇ τῶνδε εὐκλείᾳ κουφί-
 ζεσθε. τὸ γὰρ φιλότιμον
 ἀγῆρων μόνον· καὶ ἔκ ἐν τῷ
 ἀχρείῳ τῆς ἡλικίας τὸ κερ-
 δάμναι, ὥσπερ τινες φασί,
 μᾶλλον τέρπει, ἀλλὰ τὸ
 τιμᾶσθαι.

Παισὶ δ' αὖ ὅσοι τῶνδε
 πάρεστε, ἢ ἀδελφοῖς, ὁρῶ

μέγαν τὸν ἀγῶνα. τὸ γὰρ
 ἔκ ὄντα ἅπας εἰώθεν ἐπα-
 νεῖν. καὶ μόλις ἂν καθ' ὑ-
 περβολὴν ἀρετῆς ἔχ ὅμοι-
 οὶ ἀλλ' ὀλίγῳ χείρως κρι-
 θεῖητε. φθόνος γὰρ τοῖς ζῶ-
 σι πρὸς τὸν ἀντίπαλον· τὸ
 δὲ μὴ ἐμποδῶν ἀναντα-
 Γωνίσῳ εὐνοίᾳ τετίμηται.

Εἰ δέ με δεῖ καὶ γυναικεί-
 ας τὴν ἀρετῆς, ὅσα νῦν ἐν
 χηρείᾳ ἔσονταί, μνησθῆναι,
 βραχείᾳ παραγνέσει ἅπαν
 σημανῶ. τῆς τε γὰρ ὑπαρ-

χέσης φύσεως μὴ χείροσι
γενέσθαι, ὑμῖν μεγάλη ἡ
δόξα, καὶ οἷς ἂν ἐπ' ἐλάχι-
στον ἀρετῆς πέρι ἡ ψόγῃ ἐν
τοῖς ἀρσεσι κλέος ἦ.

Εἴρηται καὶ ἐμοὶ λόγῳ
κατὰ τὸν νόμον ὅσα εἶχον
πρόσφορα· καὶ ἔρῳ, οἱ θαπ-
τόμενοι, τὰ μὲν, ἤδη κε-
κόσμηνται· τὰ δὲ, αὐτῶν
τῆς παῖδας τὸ ἀπὸ τῆς δε-
δημοσίας ἡ πόλις μέχρις
ἡβῆς θρέψει, ὡφέλιμον σέ-
φανον τοῖσδε τε καὶ τοῖς

36 ΠΕΡΙΚ. ΕΠΙΤΑΦ.

λειπομένοις τῶν τοιῶνδε
 ἀγώνων προλιθεῖσα. ἄθλα
 γὰρ οἷς κῆτα ἀρετῆς μέ-
 γιστα, τοῖςδε καὶ ἄνδρες ἀ-
 ρισοὶ πολιτεύουσι. νῦν δὲ
 ἀπολοφυράμενοι ὃν προ-
 σήκει ἐκάσῳ, ἀπιτε.

ΤΟΙΟΣΔΕ ΜΕΝ ὁ ΤΑΨΟΣ
 ἔγένετο ἐν τῷ χειμῶνι
 τῷ τῷ· καὶ διελθόντος αὐτοῦ,
 πρῶτον ἔτος τῷ πολέμου
 τῷδε ἐτελεύτα. Τῷ δὲ θέ-
 ρος εὐδύς ἀρχομένῃ, Πε-
 λοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμα-
 χοι τὰ δύο μέρη, ὥσπερ καὶ
 τοπρῶτον, ἐπέβαλον ἐς τὴν
 Αἴλικην, (ἦγετο δὲ Ἀρχι-
 δαμος ὁ Ζευξιδάμης, Λα-
 κεδαιμονίων βασιλεὺς) καὶ
 κατεζόμενοι ἐδήσαν τὴν γῆν.

καὶ ὄντων αὐτῶν ἔ πολλαίς
 πω ἡμέρας ἐν τῇ Αττικῇ, ἡ
 νόσος πρῶτον ἤρξατο γε-
 νέσθαι τοῖς Αθηναίοις, λε-
 γόμενον καὶ μὲν πρότερον
 πολλαχόσε ἐγκατασκῆ-
 ψαι, καὶ περὶ Λῆμνον καὶ ἐν
 ἄλλοις χωρίοις· ἔ μέντοι
 τοσούτος γε λοιμός, ἔδ' ἐ
 φθορὰ ἔτως ἀνθρώπων ἔ-
 δαμ' ἐμνημονεύετο γε-
 νέσθαι. ἔτε γὰρ ἰατροὶ ἤρ-
 κεν τοπρῶτον θεραπεύον-
 τες ἀγνοία, ἀλλ' αὐτοὶ μά-

λιστα ἔθνησκον ὅσω καὶ μά-
λιστα προσήεσαν, ὅτε ἄλλη
ἀνθρωπεία τέχνη ἔδεμῖα.
ὅσα τε πρὸς ἱεροῖς ἰκέτευ-
σαν, ἢ μαντείοις καὶ τοῖς
τοιούτοις ἐχρήσαντο, πάν-
τα ἀνωφελῆ ἦν. τελευτῶν-
τές τε αὐτῶν ἀπέσῃσαν, ὑ-
πὸ τῷ κακῷ νικώμενοι.

Ἡρξατο δὲ τὸ μὲν πρῶ-
τον, ὡς λέγεται, ἐξ Αἰθιο-
πίας τῆς ὑπὲρ Αἰγύπτου, ἔ-
πειτα δὲ καὶ ἐς Αἴγυπτον καὶ
Λιβύην κατέβη, καὶ ἐς τὴν

βασιλέως γῆν τὴν πολ-
 λήν. ἐς δὲ τὴν Ἀθηναίων πό-
 λιν ἐξαπινάμως ἐνέπεσε· καὶ
 τοπρῶτον ἐν τῷ Πειραιεῖ ἤ-
 ψατο τῶν ἀνθρώπων, ὥς
 καὶ ἐλέχθη ὑπὸ αὐτῶν ὡς οἱ
 Πελοποννήσιοι φάρμακα
 ἐσβεβλήκοιεν ἐς τὰ φρέα-
 τα. κρῆνα γὰρ ἔκω ἦσαν
 αὐτόθι. ὕστερον δὲ καὶ ἐς τὴν
 αἰνὴ πόλιν ἀφίκετο, καὶ ἔθ-
 νησκον πολλῶν μᾶλλον ἥ-
 δη. λέγεται μὲν εἶναι περὶ αὐ-
 τῶν ὡς ἕκαστος γιγνώσκει, καὶ

ἰαίρως, καὶ ἰδιώτης, ἀφ' ὅτε
εἰκὸς ἦν γενέσθαι αὐτὸ, καὶ
τὰς αἰτίας ἀστίνους νομίζει
τοσαύτης μεταβολῆς ἱκα-
νὰς εἶναι δύναμιν ἐς τὸ
μελασθῆσαι χεῖν· ἐγὼ δὲ οἶ-
όν τε ἐγίγνέοι λέξω, καὶ ἀφ'
ᾧ ἂν τις σκοπῶν, εἴποτε
καὶ αὐτοῖς ἐπιπέσοι, μάλισ'
ἂν ἔχοι τι προειδὼς μὴ ἀγ-
νοεῖν, ταῦτα δηλώσω, αὐ-
τὸς τε νοσήσας, καὶ αὐτὸς
ἰδὼν ἄλλους πάχοντας.

Τὸ μὲν γὰρ ἔτος, ὡς ὦ-

μολογῆτο, ἐκ πάντων μά-
λιστα δὴ ἐκείνο ἄνοσον ἐς
τὰς ἄλλας ἀδενείας ἐτύλ-
χανεν ὄν· εἰ δέ τις καὶ προ-
έκαμνέ τι, ἐς τὸτο πάντα
ἀπεκριθῇ. τὸς δ' ἄλλους
ἀπ' ἐδεμίας προφάσεως,
ἀλλ' ἐξ ἀφνης, ὑγίης ὄν-
τας, πρῶτον μὲν τῆς κεφα-
λῆς δέρμα ἰχυρά, καὶ τῶν
ὀφθαλμῶν ἐρυθλήματα καὶ
φλόγῳσις ἐλάμβανε. καὶ
τὰ ἐντὸς, ἢ τε φάρυγξ καὶ ἡ
γλῶσσα, εὐθύς αἰμαίνωδη

ἦν, καὶ πνεῦμα ἄτοπον καὶ
 δυσῶδες ἠφίει ἔπειτα, ἐξ
 αὐτῶν παρμὸς καὶ βράγ-
 χος ἐπεγίγνετο. καὶ ἐν ᾧ
 πολλῷ χρόνῳ κατέβαινον
 εἰς τὰ σήθη ὁ πόνος, μετὰ
 βηχὸς ἰχυρῶς· καὶ ὅποτε εἰς
 τὴν καρδίαν σπρίζαι, ἀνέ-
 σρεφέτε αὐτήν, καὶ ἀποκα-
 θάρσεις χολῆς πάσαι ὅσαι
 ὑπὸ ἰατρῶν ὠνομασμένα
 εἰσὶν, ἐπήεσαν, καὶ αὐταὶ
 μετὰ ταλαιπωρίας μεγά-
 λης. λύγξ τε τοῖς πλείο-

σιν ἐνέπιπτε κενή, σπασ-
 μὸν ἐνδιδῶσα ἰχυρὸν, τοῖς
 μὲν, μετὰ ταῦτα λωφῆ-
 σαντα, τοῖς δὲ, καὶ πολλῶ
 ὕσερον. καὶ τὸ μὲν ἔξωθεν
 ἀπλομένῳ σῶμα, ἐκ ἄγαν
 θερμὸν ἦν, ὅτε χλωρὸν,
 ἀλλ' ὑπέρυθρον, πελιδ-
 νὸν, φλυκταίναις μικραῖς
 καὶ ἑλκεσιν ἐξηνθηκός· τὰ
 δὲ ἐντὸς ὅπως ἐκάμετο ὥσε
 μήτε τῶν πάνυ λεπτῶν ἱ-
 ματίων καὶ σινδόνων τὰς
 ἐπιβολὰς, μήτ' ἄλλο τι ἢ

γυμνὸν ἀνέχεσθαι, ἥδις αἶ
 τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν
 σφᾶς αὐτὰς ρίπλιν. καὶ
 πολλοὶ τῷτο τῶν ἡμελη-
 μένων ἀνθρώπων καὶ ἔδρα-
 σαν ἐς φρέατα, ἀπαύσῳ τῇ
 δίψῃ συνεχόμενοι. καὶ ἐν
 τῷ ὁμοίῳ καθεστῆκει τό, τε
 πλεον καὶ ἔλασσον ποτόν.
 καὶ ἡ ἀπορία τῷ μὴ ὑσυχά-
 ζειν καὶ ἡ ἀγρυπνία ἐπέκειλο
 διαπαντός· καὶ τὸ σῶμα,
 ὅσον περ χρόνον καὶ ἡ νόσος
 ἀκμάζοι, ἔκ ἐμαράνετο,

ἀλλ' ἀντῆχε παρὰ δόξαν
 τῇ ταλαπωρίᾳ. ὥς ἡ δι-
 εφθείροντο οἱ πλεῖστοι ἐννα-
 ταῖοι καὶ ἐβδομαῖοι ὑπὸ τῷ
 ἐντὸς καύματι, ἔτι ἔχον-
 τές τι δυνάμεως, ἢ, εἰ δια-
 φύγοιεν, ἐπικατίοντος τῷ
 νοσήματος ἐς τὴν κοιλίαν,
 καὶ ἐλκώσεώς τε αὐτῇ ἰχυ-
 ρὰς ἐγγιγνομένης, καὶ διαρ-
 ροίας ἅμα ἀκράτῃ ἐπι-
 πιπθέσης, οἱ πολλοὶ ὕπε-
 ρον διὰ τὴν ἀσθένειαν διεφ-
 θείροντο. [καὶ] διεξήκει γὰρ

διὰ παντός τῷ σώματος
 ἄνωθεν ἄρξάμενον τὸ ἐν τῇ
 κεφαλῇ πρῶτον ἰδρυθὲν
 κακόν· καὶ εἴτις ἐκ τῶν με-
 γίστων περιγένοιτο, τῶν γε
 ἀκρωτηρίων ἀνίληψις αὐ-
 τῷ ἐπεσήμανε. κατέσκηπτε
 γὰρ καὶ ἐς τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐς ἄ-
 κρας χεῖρας, καὶ πόδας· καὶ
 πολλοὶ σερισκόμενοι τῶ-
 των δῖεφευγον· εἰσὶ δ' οἱ καὶ
 τῶν ὀφθαλμῶν. τῆς δὲ καὶ
 λήθη ἐλάμβανε παραυτί-
 κα ἀνασάντας τῶν πάντων

48 Ὁ ΛΟΙΜΟΣ.

ὁμοίως, καὶ ἠγνόησαν σφᾶς
τε αὐτὰς καὶ τὰς ἐπιτη-
δεύς.

Γενόμενον γὰρ κρείσσον
λόγῳ τὸ εἶδος τῆς νόσου, τὰ
τε ἄλλα χαλεπωτέρως ἢ
κατὰ τὴν ἀνθρωπείαν φύ-
σιν προσέπιπεν ἐκάσῳ, καὶ
ἐν τῷδε ἐδήλωσε μάλιστα
ἄλλο τι ὄν ἢ τῶν ζυντρό-
φων τι. τὰ γὰρ ὄρνεα καὶ
τετράποδα ὅσα ἀνθρώπων
ἀπλετα, πολλῶν ἀτάφων
γυγνομένων, ἢ ἔ' προσήε,

ἢ γευσάμενα διεφθείρετο.
 τεκμήριον δὲ, τῶν μὲν τοι-
 ῦτων ὀρνίθων ἐπίλειψις
 σαφὴς ἐγένετο, καὶ ἔχ ἑ-
 ωρῶν ἵο ἔτε ἄλλως, ἔτε πε-
 ρὶ τοιούτων ἔδέν. οἱ δὲ κύ-
 νες μᾶλλον ἀγασθῆσιν πα-
 ρείχον τῷ ἀποβαίνοντος,
 διὰ τὸ ζυνδιαβῆσθαι.

Τὸ μὲν ἔν νόσημα, πολ-
 λὰ καὶ ἄλλα παραλιπόντι
 ἀτοπίας, ὡς ἐκάσῳ ἐτύγ-
 χανέ τι διαφερόντως ἐτέρῳ
 πρὸς ἕτερον γιγνόμενον,

50 Ὁ ΛΟΙΜΟΣ.

τοιῦτον ἦν ἐπίπαν τ' ἰδέ-
αν. καὶ ἄλλο παρελύπει
κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἔ-
δέν τῶν εἰωθότων· ὃ δὲ καὶ
γένοιτο, ἐς τῦτο ἐτελεύτα.
ἐθνησκον δὲ, οἱ μὲν, ἀμε-
λεία, οἱ δὲ, καὶ πάνυ θερα-
πευόμενοι. ἐν τε ἔδέν κα-
τέστη ἱάμα, ὥς εἰπεῖν, ὅ,τι
χρῆν προσφέροντας ὠφε-
λεῖν. τὸ γὰρ τῷ ζυνενεγ-
κὸν ἄλλον τῦτο ἔβλαπτε.
σῶμά τε αὐταρκες ὃν ἔδέν
διεφάνη πρὸς αὐτὸ, ἰχύος

πέρι ἢ ἀσθενείας, ἀλλὰ
 πάντα ζυνήρει, καὶ τὰ πάση
 διαίτῃ θεραπευόμενα. δει-
 νότατον δὲ παντὸς ἦν τῷ
 κακῷ, ἢ τε ἀθυμία, ὅπο-
 τε τις αἴσθοιτο κάμνων,
 (πρὸς γὰρ τὸ ἀνέλπιστον
 εὐθὺς τραπόμενοι τῇ γνώ-
 μη, πολλῷ μᾶλλον προ-
 ἵεντο σφᾶς αὐτῆς, καὶ ἐκ
 ἀντήχον) καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ'
 ἑτέρου, θεραπείας ἀναπιμ-
 πλάμενοι, ὥσπερ τὰ πρό-
 βαια, ἐθνησκον· καὶ τὸ πλεῖ-

5ον φθόρον τῷτο ἐνεποίει.
 εἴτε γὰρ μὴ θέλοιεν δεδι-
 ότες ἀλλήλοις προσίεναι,
 ἀπώλλυντο ἔρημοι, καὶ οἰ-
 κίαί πολλαὶ ἐκενώθησαν
 ἀπορία τῷ θεραπεύσοντος.
 εἴτε προσίοιεν, διεφθείρον-
 το· καὶ μάλιστα οἱ ἀρετῆς
 τί μεταποιέμενοι. αἰχύ-
 νη γὰρ ἠφείδεν σφῶν αὐ-
 τῶν, ἐσιόντες παρὰ τῆς φί-
 λης, ἐπεὶ καὶ τὰς ὀλοφύρ-
 σεις τῶν ἀπογιγνομένων
 τελευτῶντες καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐ-

ζέκαμνον, ὑπὸ τῷ πολλῷ
 κακῷ νικώμενοι. ἐπιπλέ-
 ον δὲ ὅμως οἱ διαπεφευ-
 γότες τὸν τε θνήσκοντα καὶ
 τὸν πονέμενον ὠκτίζοντο,
 διὰ τὸ προειδέναι τε, καὶ αὐ-
 τοὶ ἤδη ἐν τῷ θαρσαλέῳ εἶ-
 ναι. δις γὰρ τὸ αὐτόν, ὥστε
 καὶ κτείνειν, ἐκ ἐπελάμβρα-
 νε. καὶ ἐμακαρίζοντό τε ὑ-
 πὸ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτοὶ
 τῷ παραχρῆμα περιχαρεῖ,
 καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον ἐλ-
 πίδος τί εἶχον κέφης μηδ'

54 Ὁ ΛΟΙΜΟΣ.

ἀν ὑπ' ἄλλῃ νοσήματος
ποτέ ἔτι διαφθαρήναι.

Ἐπῖεσε δ' αὐτὸς μᾶλ-
λον πρὸς τῷ ὑπάρχοντι
πόνῳ καὶ ἡ ζυγκομιδὴ ἐκ
τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ ἄστυ, καὶ
ἔχῃσσαν τὰς ἐπελθόντας.
οἰκιῶν γὰρ ἔχῃ ὑπαρχου-
σῶν, ἀλλ' ἐν καλύβαις
πνιγνῆρας ὥρα ἔτους δια-
τωμένων, ὁ φθόρος ἐγίγ-
νετο, ἔδενι κόσμῳ, ἀλλὰ
καὶ νεκροὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἀ-
ποθνήσκοντες ἔκειντο· καὶ ἐν

ταῖς ὁδοῖς ἐκαλινδύντο, καὶ
περὶ τὰς κρήνας ἀπάσας,
ἡμιθνήτες, τῇ τῷ ὕδατος
ἐπιθυμίᾳ. τὰ τε ἱερά, ἐν
οἷς ἐσκήνηντο, νεκρῶν πλέα
ἦν, ἀβύσσῳ ἐναποθνησκόντων.
ὑπερβιαζομένου γὰρ τῷ
κακῷ, οἱ ἄνθρωποι ἐκ ἔ-
χοντες ὅ,τι γένωνται, ἐς ὀ-
λιγωρίαν ἐτράποντο καὶ ἱε-
ρῶν καὶ ὁσίων ὁμοίως· νό-
μοι τε πάντες συνέλαράχ-
θησαν, οἷς ἐχρῶντο πρότε-
ρον περὶ τὰς ταφάς. ἔθαπ-

56 Ὁ ΛΟΙΜΟΣ.

τον δὲ ὡς ἕκαστος ἠδύνατο.
καὶ πολλοὶ εἰς ἀναγκύοντας
θήκας ἐτράποντο, σπάνει
τῶν ἐπιηδείων, διὰ τὸ συχ-
νὲς ἡδὴ προτεθνάναι σφί-
σιν. ἐπὶ πυράς γὰρ ἀλλο-
τρίας, φθάσαντες τὰς νή-
σαντας, οἱ μὲν, ἐπιθέντες
τὸ ἑαυτῶν νεκρὸν ὑφῆπλον,
οἱ δὲ, καιομένους ἄλλας, ἄ-
νωθεν ἐπιβαλόντες ὃν φέ-
ροιεν, ἀπήεσαν.

Πρῶτόν τε ἤρξε καὶ εἰς
τάλλα τῇ πόλει ἐπιπλέον

ἀνομίας τὸ νόσημα. ῥᾶρον
 γὰρ ἐτόλμα τις ἂν πρότε-
 ρον ἀπεκρύπτετο μὴ καθ'
 ἡδονὴν ποιεῖν, ἀλχίσροφον
 ἢ μεταβολὴν ὁρῶντες τῶν
 τ' εὐδαιμόνων καὶ αἰφνιδί-
 ως θνησκόντων, καὶ τῶν ἔ-
 δέν πρότερον κεκλιμένων,
 εὐθύς δὲ τὰ κείνων ἐχόντων.
 ὥς τε ταχέας τὰς ἐπαυρέ-
 σεις καὶ πρὸς τὸ τερπνὸν ἡ-
 ξίαν ποιεῖσθαι, ἐφήμερα
 τὰ τε σώματα καὶ τὰ χρή-
 ματα ὁμοίως ἡγούμενοι. καὶ

τὸ μὲν προσταλαμπωρεῖν
 τῷ δόξαντι καλῷ, εἰδὲς
 πρόθυμος ἦν, ἀδηλον νο-
 μίζων εἰ, πρὶν ἐπ' αὐτὸ ἐλ-
 θεῖν, διαφθαρήσεται· ὅ,τι
 δὲ ἤδει τε ἡδὺ καὶ πανταχό-
 θεν τὸ ἐς αὐτὸν κερδαλέον,
 τῷτο καὶ καλὸν καὶ χρήσι-
 μον κατέστη. Θεῶν δὲ φό-
 βος, ἡ ἀνθρώπων νόμος εἰ-
 δεῖς ἀπείργει· τὸ μὲν, κρί-
 νοντες ἐν ὁμοίῳ καὶ σέβειν καὶ
 μὴ, ἐκ τῷ πάντας ὁρᾶν ἐν
 ἴσῳ ἀπολλυμένους· τῶν δὲ

ἁμαρτημάτων ἔδεις ἐλπί-
ζων μέχρι τῆς δίκην γενέσ-
θαι βίης ἂν τὴν τιμωρίαν
ἀντιδῶναι· πολὺ δὲ μείζω
τὴν ἤδη καλεψηφισμένην
σφῶν ἐπικρεμασθῆναι, ἢ
πρὶν ἐμπεσεῖν, εἰκὸς εἶναι
τῆς βίης τὴν ἀπολαύσαι.

Τοιοῦτο μὲν πάθει οἱ Ἀ-
θηναῖοι περιπεσόντες ἐπι-
έζοντο, ἀνθρώπων τε ἔνδον
θηησκόντων, καὶ γῆς ἔξω δη-
ρμένης. ἐν δὲ τῷ κακῷ, οἷα
εἰκὸς, ἀνεμνήσθησαν καὶ τῆς

60 Ὁ ΛΟΙΜΟΣ.

δε τῷ ἔπυς, φάσκοντες οἱ
πρεσβύτεροι πάλαι ἄδυσ-
σαι,

^{Ἦξε Δωρικὸς πόλεμος, ὃ λοιμὸς ἄμ' αὐτῷ.}

Ἐγένετο μὲν ὃν ἔρις τοῖς
ἀνθρώποις μὴ λοιμὸν ὠνο-
μάσθαι ἐν τῷ ἔπει ὑπὸ τῶν
παλαιῶν, ἀλλὰ λιμὸν. ἐ-
νίκησε δὲ ἐπὶ τῷ παρόντι
εἰκότως, λοιμὸν εἰρῆσθαι.
οἱ γὰρ ἄνθρωποι πρὸς ἅ ἔ-
παχον, τὴν μνήμην ἐποι-
ῶντο. ἦν δέ γε, οἶμα, πο-
τὲ ἄλλος πόλεμος κατα-

λάβη Δωρικός τῷδε ὕσε-
ρος, καὶ ξυμβῇ γενέσθαι λι-
μὸν, κατὰ τὸ εἶκος ἔτως
ἄσονται. μνήμη δὲ ἐγένετο
καὶ τῷ Λακεδαιμονίων χρη-
σηρὶς τοῖς εἰδόσιν, ὅτε ἐ-
περωλώσιν αὐτοῖς τὸν θεὸν
εἰ χρὴ πολεμεῖν, ἀνείλε
καλὰ κράτος πολεμῶσινί-
κην ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη
ξυλλήψεσθαι. περὶ μὲν
ἐν τῷ χρησηρίῳ, τὰ γινώ-
μενα εἰκαζον ὅμοια εἶναι.
ἐσβεβληκότων δὲ τῶν Πε-

λοποννησίων, ἡ νόσος ἤρ-
 ξατο εὐθύς. καὶ ἐς μὲν Πε-
 λοπόννησον ἐκ ἐσῆλθεν,
 ὅ,τι καὶ ἄξιον εἰπεῖν, ἐπενεί-
 ματο δὲ Αθήνας μὲν μά-
 λιστα, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλ-
 λων χωρίων τὰ πολυαν-
 θρωπότατα. ταῦτα μὲν τὰ
 κατὰ τὴν νόσον γεγνημένα.

Τ Ε Λ Ο Σ .

25 AP 65

